

DBH (1º,2º)

SAIOAK: Aurretik 2-3 / Ekoetxea 1 / Ondoren 1

IKASGAIA	IKASGAI ERLAZIONATUAK	GAI EKOSIZIALAK	INGURUMEN-POLITIKAK
Natur Zientziak	<ul style="list-style-type: none"> Euskara eta literatura 	<ul style="list-style-type: none"> Ekodependentzia Biosferaren funtzionamendua Aldaketa ekosozialeko eragileak 	<ul style="list-style-type: none"> Ura Hondakinak Biodibertsitatea Ohitura jasangarriak Lurzorua Aldaketa klimatikoa

Ikas egoeraren markoa

TESTUINGURUA. Lurzorua oso garrantzitsua da. Berez ekosistema bat da, barruan eta gainean bizi diren espezieak sostengatzen dituena, mugitzeko, babesteko eta elikatzeko leku bat emanez. Gizakiarentzat ere garrantzi handia du, laboreak egoera onean egotearen mende baitaude, eta hori ez da gaur egun leku askotan gertatzen.

Abiapuntua

Lurzorua zer den, zein mehatxuri egin behar dion aurre eta zer arazo sor ditzakeen horrek ulertuko dugu.

AZKEN EKOIZPEN EDO PRODUKTUA. Ikas esperientzian zehar egindako ekintza ezberdinei esker ikasleak naturarekiko ezagutza gehiago garatuko dituzte eta natura zaintzeko tresna ezberdinak ezagutuko eta erabili ahal izango dituzte.

HELBURU KONPETENTZIALAK

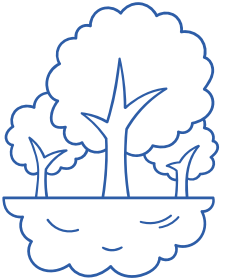

- Oinarrizko jakintzak eskuratzea, Urdaibaiko ingurune naturaletan bizitako esperientzia esanguratsuen bidez, ikasleen pentsatzeko eta jarduteko modua aldatzeko jasangarritasun irizpideen arabera.
- Lurzorua bizitzeko, elikagaiak hazteko eta ekosistemarako funtsezko baliabide natural gisa duen garrantzia baloratzea.
- Gizakiak lurzoruari emandako erabilerak ezagutu, inguruko egitura ezberdinak aztertuz, giza jardueren eraginez hausnartzeko eta etorkizunean egoera jasangarria heldu ahal izateko.
- Izaki bizidunen egokitzapenak ezagutzea, gizakiak hauek nola baliatzen garen ezagutzeko eta beren garrantziaz jabetzeko.
- Biodibertsitatearen garrantziaz jabetzea, ingurunearen erabilera zentzudun eta jasangarriaren aldeko jarrera bultzatzeko.

Curriculumaren zehaztapenak

NATUR ZIENTZIAK

FUNTZ. KONP	DESK.	KONPETENTZIA ESPEZIFIKOAK	EBALUAZIO IRIZPIDEAK	OINARRIZKO JAKINTZAK
HKK STEM KD KAKK	1,2,5 4,6 2,3 4	<p>3. Informazio eta datu zientifikoak interpretatzea eta transmitzea, eta horiei buruzko argudioak ematea, hainbat formatu erabiliz zientzien kontzeptuak eta prozesuak aztertzeke.</p> 	<p>3.1 Kontzeptuak definitzea, eta fenomeno eta prozesu zientifikoak deskribatzea, informazioa hainbat formatutan aztertuz (ereduak, grafikoak, taulak, diagramak, formulak, eskemak, sinboloak, web-orriak...), jarrera kritikoa mantenduz eta ondorio arrazoituak eskuratuz.</p> <p>3.2 Informazio zientifikoa modu argian komunikatzea, hizkuntza-egitura, terminologia eta formatu egokiak erabiliz (ereduak, grafikoak, taulak, bideoak, txostenak, diagramak, formulak, eskemak, sinboloak, eduki digitalak...).</p>	<p>A. Oinarrizko trebetasun zientifikoak eta proiektu zientifikoak Ikerketa zientifikoaren oinarrizko metodologiak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Galdera, hipotesi eta aieru zientifikoak. - Informazioa bilatzeko eta kolaboratorako estrategiak: tresna digitalak eta zientzian maiz erabiltzen diren formatuak (aurkezpena, grafikoak, bideoa, posterra, txostena, etab.). - Informazio zientifikoko iturri fidagarriak: errekonozimendua eta erabilera.
HKK STEM KD KPSII EK	1,2 2,3,4,6 1,2 3,5 1,3	<p>4. Behaketak galdera moduan adieraztea, hipotesiak formulatzea eta hipotesi horiek esperimentazio zientifikoaren bidez frogatzea, eta ikerketa-proiektuak garatzea, metodologia zientifikoaren urratsei jarraituz zientziekin zerikusia duten alderdiak arakatzeko.</p>	<p>4.4 Esperimentazioaren, behaketaren eta ebidentzia zientifikoaren bidez lortutako informazioa eta ondorioak aurkeztea, formatu analogiko eta/edo digital egokia erabiliz (taulak, grafikoak, txostenak, etab.).</p>	<p>A. Oinarrizko trebetasun zientifikoak eta proiektu zientifikoak Ikerketa zientifikoaren oinarrizko metodologiak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gai zientifiko jakin bati erantzuteko saiakuntzak eta landa-lana, tresnak eta espazioak (laborategia, ikasgelak, ingurunea...) modu egokian erabiliz. - Fenomeno naturalak behatzeko eta horiei buruzko datuak hartzeko metodoak. - Prozesuen, emaitzen edo ideien komunikazioa formatu analogiko edo digitaletan (aurkezpena, grafikoak, bideoa, posterra, txostena...).
STEM KD KPSII HK EK	2,5 4 1,2 3,4 1	<p>6. Ekintza jakin batzuek ingurumenean eta osasunean dituzten ondorioak aztertzea, zientzien funtsetan oinarrituz, garapen iraunkorarekin bateragarriak diren eta planetaren osasun indibiduala eta kolektiboa mantentzea eta hobetzea ahalbidetzen duten ohitura arduratsuak sustatzeko eta hartzeko.</p>	<p>6.1 Ekintza jakin batzuek ingurumenean eta izaki bizidunen osasunean dituzten ondorioak ezagutzea, zientzien oinarriak eta irizpide zientifikoak aplikatuz.</p> <p>6.5 Inguruneko paisaia eta ekosistemak interpretatzea, bertako elementuak aztertuz eta giza ekintza jakin batzuen ingurumen-inpaktuari buruz hausnartuz.</p>	<p>B. Materia: Materia bizia eta ez-bizia. Izaki bizidunak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Inguruneko ekosistemetako espezie arruntenak: identifikazio-estrategiak (gidak, gako dikotomikoak, tresna digitalak, visu, etab.).* - Euskal Herriko ekosistemetako izaki bizidunak identifikatzeko, behatzeko eta georreferentziatzeko teknika eta tresna berritzaileak.

NATUR ZIENTZIAK

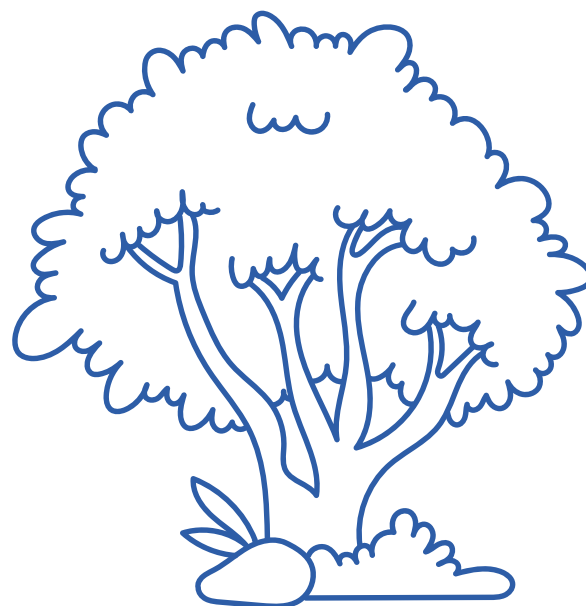
FUNTZ. KONP	DESK.	KONPETENTZIA ESPEZIFIKOAK	EBALUAZIO IRIZPIDEAK	OINARRIZKO JAKINTZAK
				<p>Ekologia eta jasangarritasuna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ingurunekeo ekosistemak, horien osagai biotikoak eta abiotikoak, eta erlazio intraespezifiko eta interespezifiko motak.* - Ekosistemen kontserbazioaren, biodibertsitatearen eta garapen iraunkorreko eredu bat ezartzearen garrantzia.* - Klima-aldaketaren kausak eta horrek ekosistemetan dituen ondorioak.* - Ohitura jasangarrien garrantzia (kontsumo arduratsua, hondakinen kudeaketa, ingurumenaren errespetatua...)*
HKK KE STEM KD KPSII HK	2,3,5 2 4 1 4,5 3	4. Testu idatziak ulertzea, interpretatzea eta baloratzea, zentzu kritikoan eta irakurtzeko zenbait xedez, zentzu orokorra eta ideia nagusiak eta bigarren mailakoak ezagutzuz, igorlearen asmoa identifikatuz, edukiari eta formari buruzko gogoeta eginez eta kalitatea eta fidagarritasuna ebaluatuz, ezagutza eraikitzeko eta askotariko komunikazio-premiei eta -interesei erantzuteko.	4.1. Zenbait irakurketa-asmori erantzuten dioten hainbat esparrutako testu idatzi eta multimodal errazen zentzu orokorra, egitura, informaziorik garrantzitsuena eta igorlearen asmoa ulertzea eta interpretatzea, irakurriaren ulermenaren arazoak ebazteko estrategia eta trebetasun emozional eta kognitibo egokiak gidatuta erabiliz eta behar diren inferentziak eginez.	<p>B. Komunikazioa (Zenbait esparrutako ahozko eta idatzizko testuak eta testu multimodalak sortzeko, ulertzeko eta analisi kritikoa egiteko estrategiak, alderdi hauei arreta eskainiz)</p> <p>2. Ulermena:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ahozko eta irakurriaren ulermenerako estrategiak. Testuaren zentzu globala eta zatien arteko erlazioa, informazio garrantzitsuaren aukeraketa eta atxikipena. Igorlearen asmoa, testuinguru- elementu esplizituetatik abiatuta.
HKK KE STEM KD KPSII HK EK	1,3,5 2 4 2,3 4,5 2 1	5. Testu idatzi eta multimodal koherenteak, kohesionatuak, egokiak eta zuzenak sortzea, hautatutako diskurtso-generoaren berezko konbentzioei jarraituz, ezagutza eraikitzeko eta komunikazio-eskaera zehatzei modu informatuan, eraginkortasunez eta sormenez erantzuteko.	5.1. Testu idatzi eta multimodal errazen idazketa planifikatzea, komunikazio-egoera, hartzailea, helburua eta kanala kontuan hartuz; zirriborroak idaztea eta berrikustea, berdinaren arteko elkarrizketaren eta kontsulta-tresnen laguntzaz; eta azken testu koherente eta kohesionatua aurkeztea, erabilera sexista eta diskriminatzailekerik gabeko erregistro egokiz.	<p>B. Komunikazioa (Zenbait esparrutako ahozko eta idatzizko testuak eta testu multimodalak sortzeko, ulertzeko eta analisi kritikoa egiteko estrategiak, alderdi hauei arreta eskainiz)</p> <p>3. Produktzioa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Testuen idatzizko produktiorako estrategiak, plangintzarekin, idazketarekin, berrikuspenarekin, edizioarekin eta hainbat euskarritan hedatzearekin lotzen direnak. - Pentsamendua antolatzeke eta emozioak kudeatzeko idazketaren erabilerak: idazketa automatikoa, oharrak hartzea, eskemak, buru-mapak, antolatzaile grafikoak, definizioak, laburpenak, eta abar.

DBH (1º,2º)

SAIOAK: Aurretik 2-3 / Ekoetxea 1 / Ondoren 1

NATUR ZIENTZIAK

FUNTZ. KONP	DESK.	KONPETENTZIA ESPEZIFIKOAK	EBALUAZIO IRIZPIDEAK	OINARRIZKO JAKINTZAK
HKK	3	6. Hainbat iturritako informazioa gero eta modu autonomoagoan hautatzea eta kontrastatzea, informazio horren fidagarritasuna eta egokitasuna irakurketa-helburuen arabera ebaluatuz eta manipulazio eta desinformazio-arriskuak saihestuz; eta informazio hori ezagutza bihurtzea eta komunikatzea, ikuspuntu kritikoa eta pertsonala hartuz eta, aldi berean, jabetza intelektuala errespetatuz.	6.1. Zenbait iturritako informazioa gero eta modu autonomoagoan aurkitzea, hautatzea eta kontrastatzea, informazio horren fidagarritasuna eta egokitasuna irakurketa-helburuen arabera kalibratuz; eta informazio hori antolatzea eta norberaren eskemetan integratzea, eta modu sortzailean berregitea eta komunikatzea, ikuspuntu kritikoa hartuz eta jabetza intelektualaren printzipioak errespetatuz.	B. Komunikazioa (Zenbait esparrutako ahozko eta idatzizko testuak eta testu multimodalak sortzeko, ulertzeko eta analisi kritikoa egiteko estrategiak, alderdi hauei arreta eskainiz) 7. Lanaren antolaketa eta ikaskuntzari buruzko gogoeta. - Banakako eta taldeko lana testuinguru analogiko eta digitaletan antolatzekeo estrategiak, genero-ikuspegiarekin. - Estrategia kooperatibo errazak, eta talde-lanean esleitutako banako erantzukizunak bere gain hartzeko estrategiak.
KD	1,2,3,4			
KPSII	4,5			
HK	2			
EK	3			

DBH (1º,2º)

SAIOAK: Aurretik 2-3 / Ekoetxea 1 / Ondoren 1

Ikuspegi ekosoziala

IKASKUNTZA EKOSOZIALA

- * Lurreko biziaren funtzionamenduaren oinarriak ezagutzeko: zikloak ixtea, eguzki-energia erabiltzea, aniztasuna areagotzea eta lankidetzak maximoa.

- * Bizi dugun zibilizazio-krisiaren egoera onartzea.

- * Giza ekodependentzia barneratzea. Bizitzaren sarearen parte garena ohartzea.

- * Biosfera gurtzea. Biodibertsitatearen eta ekosistemen garrantzia baloratzea. Natura gizakiek kontrolatu eta ustiatzeko existitzen dela dioen ideien ikuspegi kritikoa izatea. Antropozentrismoa ekozentrispora igarotzea.

- * Biosfera (eta gizarteak), sistema konplexu gisa, funtzionamendu ez-linealak, kausa anitzekoak eta berrelikadura-begiztak dituztenak arautzen dituela ulertzea.

EBALUAZIO IRIZPIDE EKOSOZIALAK

- * Azaldu Lurreko elementuak behin eta berriz berrerabiliko ez balira bizitza ez litzatekeela posible izango.
- * Espezie jakin batzuen arteko lehiatik haratago, bizitza osoa oso antolatua, koordinatua eta lankidetzakoa dela erakustea.

- * Klima-aldaketa, energia- eta material-krisia eta biodibertsitatearen galera inpaktu sozialak dituzten arazo gisa identifikatzea.
- * Planeta finitu batean ezerk mugarik gabe haztea ezinezkoa dela adieraztea.

- * Izaki bizidun guztiak elkarrekin lotuta daudela onartzea.
- * Gizakiak gainerako izaki bizidunen behar dituela adieraztea / Gizakiak gainerako izaki bizidunen behar ez dituela ez adieraztea.

- * Bizitza osoari balioa ematea.
- * Beren ingurune naturalean bizi diren izaki bizidunen aniztasunaren edertasunari balioa ematea.
- * Bizitza osoaren babesari balio handia ematea, kulturalki arbuatzen gaituena barne (ornogabeak, adibidez).

- * Ekosistemen, klimaren eta/edo gizartearen funtzionamendu ez-linealaren adibideren bat ematea.

OINARRIZKO JAKINTZA EKOSOZIALAK

- * Biodibertsitatea eta interkonexioak maximizatzea, bizitzaren segurtasunerako oinarrizko mekanismo gisa.
- * Espezieen arteko lankidetzak, Lurreko baliabide mugatuak ahalik eta gehien aprobetxatzeko eta bizitza osoa zabaltzeko.

- * Klima-aldaketa, energia- eta material-krisia eta biodibertsitatearen galera, inpaktu sozialak dituzten arazo gisa.
- * Baliabide finituen planeta batean etengabe hazteko ezintasunaren balorazioa.

- * Ekodependentzia kontzeptua. Gizakiak bere beharrak modu autonomoan asetzeko ezintasuna, naturaren baliabiderik gabe. Ekodependentzia ikusezina (ekodependentzia dugun eguneroko bizitzako alderdiak).

- * Natura zaintzearen garrantzia.
- * Edertasuna izaki bizidunen aniztasunean eta oreka ekosistemikoetan.
- * Naturarekiko lotura emozionala.

- * Ekosistema bateko zatien elkarrekin: ingurune fisikoko faktoreak, izaki bizidunak, klima, etab. Adibidez, basoen eta klimaren arteko erlazioa eta uraren zikloa.
- * Gure ekintzak beste pertsona, izaki bizidun eta lekuetan dituzten eraginak edo inplikazioak.

Euskal Autonomia Erkidegoko curriculumaren konpetentzia esparruarekin lotura zuzena izateaz gain, dimentsio ekosoziala indartu nahi izan dugu gure ikas esperientzietan. Horretarako, FUHEMek (Fundación Benéfico-Social Hogar del Empleado) proposatutako ikaskuntza ekosozialak ere sartu dira modu osagarrian. Begirada ekosozialaren integrazioan erreferentia da FUHEM.

DBH (1º,2º)

SAIOAK: Aurretik 2-3 / Ekoetxea 1 / Ondoren 1

Metodologia

ESTRATEGIA

Proiektuetan
oinarritutako
ikaskuntza

Ikaskuntza
kooperatiboa

Beste batzuk

ESTRATEGIA EKOSOZIALAK

Ikuspegi
sozioafektiboa

Ekintzarako
ikaskuntza

Ikaskuntza aktiboa

Ikuspegi holistiko eta
kritikoa

TEKNIKAK

OHIKOAK:

Digitalak

Web baliabideak

Ikus-entzunezkoak

Ikerkuntza taldeak

Entzute kolektiboa

EZOHIKOAK:

Beste batzuk:

Interpretazio zentroa

